

במדינה

(המשך מעמוד 6)

כעבור כמה ימים הסתייג אש"ף רשמית מן היוזמה. סניורה נשאר מכורר.

"בירת פלסטין". לפני שנה הרגע חברי החזית העממית לשיחרור פלסטין, אירגונו של ג'ורג' חבש, את ט'אפר אל-מצרי, שהסכים להתמנות מטעם שילטונות הכיבוש כראש עיריית שכם.

אז סערו הרוחות, וקונסנזוס לאומי מרשים גינה את המעשה. המוני שכם הלכו אחרי ארגונו של הקורבן, הנסיפס דגלים לאומיים פלסטיניים ואת דיוקנו של יאסר ערפאת.

אולם אז היה חבש מחוץ למוסדות אש"ף, ורצח אל-מצרי נראה כהתקפה על ערפאת עצמו.

הפעם המצב שונה. חבש והחזית שלו חזרו למוסדות אש"ף. ערפאת לא הגן על סניורה. הציבור, שתמך בצעדו של אל-מצרי, אינו תומך בצעדו של סניורה. הוא הסכים לסיסמה שציירו שורפייהמכונת, בשם החזית, על קיר הבית: "ירושלים בירת פלסטין".

לכוות אצבעות. האם יתמיד סניורה כיוזמתו במצב זה?

מי שמשחק באש צריך לרעת שהוא יכול לכוות את אצבעותיו, אמר השבוע, בהתכוונו לעצמו. אך ספק אם יוכל לנקוט יוזמה מדינית עצמאית, כלי תמיכה ציבורית.

סניורה הוא איש עשיר, בעל בית מירקחת גדול ועסקים אחרים. יש לו מישפחה בקליפורניה, שהומינה אותו להשתקע שם. אם יחליט סופית כי גישתו נרחבת על-ידי הציבור הירושלמי, יתכן שייסיף מסקנה אישית.

הוא עצמו משוכנע שהוא משרת את עמו, ופועל כרוח המטרות הלאומיות. הוא מבטא את ההרגשה ההולכת ומתפשטת בגדה, שעל הפלסטינים בשטחים הכבושים לקחת חלק פעיל יותר במאבק על גורלם. אך נראה כי טעה בהערכת יחסו של הציבור אל רעיונו.

הסתרות

ההפסד המוצלח

ההסתדרות נוצחה במאבק מישפטי — והמפלה עשויה להציל אותה מאימת סדרצית האיגורים החוששיים

את אמצעי ההתיקשות העסיקו הש"כ בוע השביתות במשק. אבל ראשי ההסתדרות חשבו רק על דבר אחר: על הסיכנה כי רבע מחברי ההסתדרות יקומו, כאיש אחד, יפרשו ויקימו לעצמם פריציה עצמאית של איגורים מיקצור עיים.

אפשרות זו, שהיא חלום הבלהות של ישראל קיסר, היא משאת-נפשו מזה זמן רב של יצחק רו, מוכ"ל הס"דרות המהנדסים. רו מתואם עם ארבי עיה איגורים מיקצועיים בהסתדרות, ועם עוד ארבעה אירגונים עצמאיים, והשבוע נראה היה כי לא ניתן לעצור בו.

קרה האור היחידה האירה לראשי ההסתדרות ממקור מפתיע: הם הפסידו בעירעור בבית-הדין העליון, והפיסו סר זה. באופן פרארוכסאלי, עשוי להי צילם עכשיו מהסכנה.

יוסף חריש והמטאטא. וזהו סיפורו של המישפט:

לפני ארבע שנים החליטה ועדת הביקורת של ההסתדרות להדיח מתפי קידו את מוכיר מחוץ תל-אביב של הס"דרות המח"ר (האקדמאים במרעיה: הבריהורוח), בטענה של שימוש לא נאות בכספי קרן-ההשתלמות. היה זה שלוש ימים לפני ועידה-המח"ר, שבה נאות בכספי קרן-ההשתלמות. היה זה שלוש ימים לפני ועידה-המח"ר, שבה היו לו סיכויים מצויינים להיבחר כמוי כ"ל.

האיש, לוציאן טאוובמן, ניהל מאבק מישפטי, ביקש צווי-מניעה, והדיון התגלגל משופט לשופט. השופט ראו יוסף חריש אמר את דעתו כאחד הריונים: (המשך בעמוד 10)

ציון נפתלי תעלים היה

ברזל (עם פרקליטו רם כספי) בדרך לבית-המשפט: אם בארזים נפלה שלהבת

להכנות בברזל

בעודו חם

בראשונה במישטרה תחת אזהרה. הוא שכן מייד את שרותיו של עורך-הדין רם כספי, בנו של מיכה, שאצלו עשה ברזל את צעדיו הראשונים במיקצוע. מספרים שברזל לא חשש לרגע שהדברים יגיעו עד כדי מישפט. הוא היה בטוח שהחקירה תסתיים בקול ענות-חלושה. אבל מייד עם תחילת החקירה הוא סיפר על-ידיך לשותפו הבכיר, חיים צדוק. באותו הרגע החליט צדוק לפרק את המישטר. מספרים שהוא הורעזע.

חלוקת המישטר עמדה להיות כך שברזל יעזוב, יחד עם שתי בנותיו וחתניו. צדוק יישאר יחד עם חתנו, עורך-הדין מרדכי סלע, אחיו של אביאם סלע, ושותף ותיק אחר, חיים שטריקס.

כאשר נודע על חלוקת מישטר צדוק ברזל, התחילו עורכי-הדין רבים ללוטוש עין אל הקליינטים השמנים של המישטר. היו תיקנות שחלק מהקליינטים יחפשו להם עורכי-דין חדשים. עורכי-דין אחרים גם חששו שיש בנתק שחל במישטר צדוק ברזל משהו מעבר למריבת-שותפים רגילה. אבל איש לא ידע במה מדובר.

כולם ידידים

ירסה אחת מספרת כי למרות שנעשה "שימוע" בעניינו של ברזל, וגם הוא וגם רמי כספי הופיעו לפני יונה בלטמן, פרקליט-המדינה, וטענו את טענותיהם, לא נידון העניין לעד מק. הטוענים כך אומרים, שהועף ה"משפט", יוסף חריש, סירב לשמוע את העניין בעצמו, מיוון שהוא חבר של ברזל. גם בלטמן חשב שלא כדאי לו להכניס את ראשו לעניין זה, ולכן השאיר את העניין לפסיקת בית-המשפט. זוהי גירסת חבריו של ברזל, המנסים להסביר כי למרות שהעניין עבר את המסגרת של פרקליט המדינה, אין בכל זאת כל ראיות לגניבה ממשית על-ידי ברזל.

אבל מחוגים יורעי דבר נודע כי המישטרה בטוחה מאוד בעצמה בעניין זה. צוות החקירה משוכנע שיש חומר ראיות כבר מאז, גם בעניניה של גניבה ממשית על-ידי ברזל.

"מישהו חשב ברצינות שיעצרו את ברזל עד תום ההליכים? רק תמימים יכולים לחשוב זאת!" אמר עורך-הדין ששמע על שיחרורו בערכות של הנאשם החשוב. "טוב מאוד שלא עצרו את תו עד תום ההליכים. אך חבל שלא נהגו כך כלפי שאר נאשמי הצווארון הלבן!"

אילנה אלון

פויות הכלכליות שייתן להם ייצוג כזה. המישטר צדוק את ברזל הפך לאחד המישטרים הגדולים והעשירים בתל-אביב.

במשך הזמן הצטרפו למישטר שתי בנותיו של ברזל, שלמדו מישפטים, וגם כעליהן, שהם עורכי-דין.

לפני שנה עוד לא חשדה המישטרה כלל בברזל בפרשת בנק צפון-אמריקה. הוא אומנם נחקר, כפי שנחקרו עשרות אנשים שהיו קשורים בעסקאות הבנק, אבל מעולם לא נחקר תחת אזהרה, כחשוד, אלא כעד בלבד.

המיפנה חל אחרי מישפטו של משה שטרן, מנהל סניף-הבנק בירושלים. שטרן עשה לפני שנה עסקת-טיעון, ונידון לשבע שנות-אסר.

אחרי עסקת-הטיעון שלו קיבל התיק מומנטום עצום. הרסה מונסה, שהיתה נאשמת גם היא, רצתה לזכות בעסקת-טיעון משלה. לשם כך נאלצה לתת למישטרה חומר על חשודים אחרים.

לפני ארבעה חודשים נחקר ברזל

ברזל היה עורך-דין טרי, שהחזיק בר-שיון רק מזה שנתיים, חל פירוד במיש-רד כספי. צדוק החליט לעזוב את ה"מישרד ולהקים מישרד עצמאי. הוא לי-קח איתו כמה עורכי-דין ממישרד כספי.

מספרים שברזל לא היה בחירתו הראשונה של צדוק. צדוק רצה דווקא בעורך-דין אחר, ששהה באותו זמן באני-גליה, לצורך לימודים. עורך-הדין אי-חר התמהמה, וכך הגיע ברזל למישטר צדוק.

מכספי לכספי

לא עבר זמן רב וצדוק התמנה כשר בממשלת-מפא"י, והמשיך בכך לסירוגין במשך שנים רבות. ברזל מצא את עצמו כראש המישטר. חברות גדולות ומפעלים רבים רצו להיות מיוצגים על-ידי משרד עורכי-דין שבראשו עמד שר בממשלה. הם חשבו על הקשרים הפוליטיים והעדי

ש מעט מאוד שימחה לאירו של עורך-הדין שמואל ברזל. אולי מפני שלא היה מעורב כל-ידיך בקהילת עור-כייהדין. הוא לא הופיע בבתי-המשפט ולא התחכך בפוליטיקאים. אומרים ש"הוא אוהב למשוך בחוטים מרחוק, ולא להיחשף בעצמו. ברזל הוא עורך-דין של עסקים גדולים, של פירוקים, חוים ובורריות. עורך-דין של הרבה כסף.

כיצד הגיע ילד-ירושלים הצנוע למעמד כלכלי כזה? רבים תמחו כיצד הגיע לכך הצעיר הממושקף, שלא התבלט באוניברסי-טה.

הוא התחיל כצעיר דלי-אמצעים, שהתגייס לצה"ל במלחמת-העצמאות והלך להכשרה ולקיבוץ. את לימודיו באוניברסיטה מימן על-ידי עבודתו כ"קצין בכנסת. הוא נשא לאשה תלמידה מאותו המחזור בפקולטה-למישפטים, אבל אשתו אינה עוסקת במיקצוע.

את ההתמחות עשה במישטרו של עורך-הדין מיכה כספי בתל-אביב, שם עבד אז גם חיים צדוק. ב-1958, כאשר

את האחרים פשוט לא תפסו

הבנק, הוא חתם על עסקות שונות והיה שותף להחלטות שונות. וקשה היה לו לצאת מהעניינים, כאשר זה התחיל להסתבך.

אני מקווה ומאמין שלי זה לא היה קורה. אבל אני מבין שמישרדים גדולים אחרים הסתבכו גם הם סביב פרשה זו ומרשות אחרות מאותה תקופה ולוזה. אפילו בבנק צפון-אמריקה היו עוד עורכי-דין שאני לא רוצה לנקוב בשמם.

צריך להבין שעבריינים התגלו רק במיקרים שבהם חקרה המישטרה. כלומר במיקרים של פשיטות-רגל, כאשר מינו מפרקים או כונסי-נכ"ס. כאשר מתחילים לחטט והמישטרה נכנסת לעניין מגלים את הליכלוך. אבל יש הרבה מיקרים אחרים, שבהם החברות לא הגיעו לפשיטת-רגל, לא נחקרו, ולכן גם לא התגלו העבירות שנעשו בהן באותה תקופה. אני בטוח שיש רשימה ארוכה של עורכי-דין בדרגה של ברזל, שהסתבכו בדברים דומים בחברות אחרות, שאיש לא יודע עליהם.

אני לא מתרשם שברזל גנב. אני חושב שהוא נקלע לתוך מערכת חולה מאוד, ומכיוון שהיה במרכז העניינים, נפל קורבן.

עורך-דין ידוע. מבין חבריו של שמואל ברזל, העוסק גם הוא בעניינים דומים, הסביר להעולם הזה כיצד ומדוע הסתבך ברזל.

ואלה דבריו:

באותו הזמן עצמו, שבו הופיע ברזל כעורך-הדין של בנק דיסקונט לפני ועדת-החקירה של בייסקו, שעסקה בוויסות מניות הבנקים, עשה ברזל פעולות שונות בבנק צפון-אמריקה, שהיו בניגוד לחוקי-הוויסות. יתכן שעשה עבירות נוספות, ואולי אף גנב כסף מהבנק, כפי שמאשימים אותו. אבל אני מבין אותו. הוא לא היה נחיד. הוא היה קורבן של השיטה הפוליטית, שנתנה באותה תקופה יד-לכלכלה הנכונה, כלכלה מופקרת, שבה אנשים עשו ככל העולה על רוחם. תקופה שבה רמאים עשו הרבה כסף, ואחרים נגרו אחריהם. אותה אווירה שיצרה את דויד בלאס, פיט, עיסקת-הקרקעות בגדה, היא שיצרה גם את מ"ר שת בנק צפון-אמריקה.

צריך להבין שברזל היה גם יועץ מישפטי של הבנק וגם חבר-הדיקטוריון שלו. והוא לא יכול היה להגיד לבנק יום אחד: "גמרנו. אנחנו נפרדים." היה לו מישטר שחלק גדול ממנו עסק בעיסקי